

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11854/2023
27.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Саша С. Милетић и Снежана З. Милетић, адвокати из ..., против тужених Удружења осигураваача Србије и умешача на страни туженог „Сава осигурање“ а.д. Подгорица, Црна Гора, ББ из ..., кога заступа привремени заступник Оливера Мијатовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2886/22 од 09.12.2022. године, у седници одржаној 27.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2886/22 од 09.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 251/2016 од 31.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезани су тужени Удружење осигураваача Србије и ББ да тужиоцу солидарно накнаде материјалну и нематеријалну штету, у износима као у усвајајућем делу тог става изреке, док је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ материјалне штете на име вредности уништеног мотоцикла почев од дана вештачења до дана пресуђења 31.05.2022. године, као и затезне камате за накнаду нематеријалне штете код досуђених а до тужбом тражених износа. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени солидарно обавезу да за рачун тужиоца уплате Републичком фонду ПИО осигурање Филијала Ниш за период од 01.09.2007. до 31.01.2008. године износе наведене у том ставу изреке на име додатног доприноса за ПИО на бенефицирани радни стаж по стопи од 7,30%, а све обрачунато на нето основицу од 319.570,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да привременом заступнику друготуженог накнади трошкове парничног поступка у износу од 384.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 766.890,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2886/22 од 09.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П 251/2016 од 31.05.2021. године у одбијајућем делу става

првог и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке у односу на туженог Удружење осигуравача Србије тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени Удружење осигуравача Србије солидарно са туженим ББ обавезе да тужиоцу накнади штету коју је тужилац задобио у саобраћајној незгоди дана ...2007. године у селу ... на регионалном путу Смедеревска Паланка – Велика Плана у засеоку ... у близини бензинске пумпе „... Петрол“ а које му је нанео друготужени који је управљао путничким моторним возилом марке „Ренаулт ...“ регистарске ознаке ... и који је осуђен правноснажном пресудом Општинског суда у Смедеревској Паланци К 59/09 од 16.10.2009. године због кривичног дела тешко дело против јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ и то: материјалну штету: износ од 364.912,00 динара, на име вредности уништеног мотоцикла марке „Кавасаки“ тип „...“ година производње 1998, рег. ознаке ..., са законском затезном каматом од 31.05.2022. године па до коначне исплате, износ од 816,27 динара на име трошкова лечења, са законском затезном каматом почев од 01.02.2008. године, износ од 31.823,00 динара, на име трошкова превоза за време лечења у периоду од 03.10.2007. године до 23.01.2008. године, са законском затезном каматом и то на износ од 5.600,00 динара почев од 01.11.2007. године па до исплате, на износ од 7.400,00 динара почев од 01.12.2007. године до исплате, на износ од 11.850,00 динара почев од 01.01.2008. године до исплате и на износ од 6.973,00 динара почев од 01.02.2008. године до исплате, износ од 72.904,00 динара на име изгубљене зараде за септембар 2007. године (као разлике између примљене накнаде за време привремене спречености за рад и зараде коју би тужилац примио да је радио) са законском затезном каматом почев од 31.10.2007. године до исплате, износ од 72.904,00 динара на име изгубљене зараде за октобар 2007. године (као разлике између примљене накнаде за време привремене спречености за рад и зараде коју би тужилац примио да је радио) са законском затезном каматом почев од 30.11.2007. године до исплате, износ од 72.904,00 динара на име изгубљене зараде за новембар 2007. године (као разлике између примљене накнаде за време привремене спречености за рад и зараде коју би тужилац примио да је радио) са законском затезном каматом почев од 31.12.2007. године до исплате, износ од 72.904,00 динара на име изгубљене зараде за децембар 2007. године (као разлике између примљене накнаде за време привремене спречености за рад и зараде коју би тужилац примио да је радио) са законском затезном каматом почев од 31.01.2008. године до исплате, износ од 72.904,00 динара на име изгубљене зараде за јануар 2008 године (као разлике између примљене накнаде за време привремене спречености за рад и зараде коју би тужилац примио да је радио) са законском затезном каматом почев од 29.02.2008. године до исплате, износ од 8.250,00 на име изгубљених дневница и накнаде за септембар 2007. годину (које би тужилац остварио да је радио) са законском затезном каматом почев од 01.10.2007. године, износ од 8.250,00 на име изгубљених дневница и накнаде за октобар 2007. годину (које би тужилац остварио да је радио) са законском затезном каматом почев од 01.11.2007. године, износ од 8.250,00 на име изгубљених дневница и накнаде за новембар 2007. годину (које би тужилац остварио да је радио) са законском затезном каматом почев од 01.12.2007. године, износ од 8.250,00 на име изгубљених дневница и накнаде за децембар 2007. годину (које би тужилац остварио да је радио) са законском затезном каматом почев од 01.01.2008. године, износ од 8.250,00 на име изгубљених дневница и накнаде за јануар 2008. годину (које би тужилац остварио да је радио) са законском затезном каматом почев од 01.02.2008 године, нематеријалну штету: на име претрпљених физичких болова износ од 150.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 100.000,00 динара, на име душевних болова услед наружености износ од 150.000,00 динара, на име душевних патњи услед умањене

опште животне активности износ од 250.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 31.05.2022. године до кончане исплате. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке тако што је обавезан тужилац да привременом заступнику туженог адвокату Оливери Мијатовићу из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 363.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртном изреке тако што је тужилац обавезан да туженом Удружењу осигураваача Србије накнади трошкове парничног поступка у износу од 138.250,00 динара, а умешачу на страни туженог „Сава осигурање“ а.д. Подгорица у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, прекорачења тужбеног захтева од стране другостепеног суда, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права из разлога прописаних чланом 404. ЗПП.

Имајући у виду чињеницу да је првостепена пресуда преиначена од стране другостепеног суда, то су се стекли услови да се о ревизији тужиоца разматра у смислу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су пак учињене друге повреде из члана 374. став 1. ЗПП на које се позива тужилац.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ...2007. године у селу ... Општина ... догодила се саобраћајна незгода у којој је тужилац задобио тешку телесну повреду. Незгоду је изазвао друготужени ББ који је пресудом Општинског суда у Смедеревској Паланци К 59/09 од 16.10.2009. године оглашен кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен на новчану казну. Назначена пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1560/2010 од 11.10.2010. године. Возилом којим је управљао друготужени било је осигурано код осигуравајућег друштва „Монтенегро осигурање“ а.д. Подгорица чији је правни следбеник сада умешач у овом поступку - „Сава осигурање“ а.д. Подгорица. Дописом од 20.02.2009. године „Монтенегро осигурање“ је понудило тужиоцу вансудско поравнање на материјалну штету на мотоциклу које није прихваћено од стране тужиоца. Даном 24.01.2014. године тужилац се преко пуномоћника обратио првотуженом Удружењу осигураваача Србије са захтевом за обештећење ван спора али није добио никакав одговор. Одлуком „Монтенегро осигурање“ а.д. Подгорица од 26.03.2014. године одбијен је захтев тужиоца за накнаду материјалне и нематеријалне штете као неоснован због застарелости потраживања. У удесу је уништен тужиочев мотоцикл марке „Кавасаки“ а због задобијених повреда тужилац је био на болничком лечењу и то у периоду од ...2007. до 31.01.2008. године. У току поступка обављено је вештачење од стране вештака медицинске струке па је утврђено да је тужилац задобио телесне повреде у виду нагњечења ране између првог и другог прста десне шаке са оштећењем мишића десне шаке и нагњечења са огреботинама у пределу десног рамена који представљају тешку телесну повреду. Због насталих последица у виду згрчености прстију шаке била је неопходна дуготрајна физикална терапија ради враћања функције што упркос спроведеној терапији није учињено у пуном обиму. Тужилац је трпео болове јаког интензитета, средњег и лаког интензитета у одређеном временском периоду а код њега постоји умањење опште животне активности која се огледа у отежаном обављању

свакодневних радњи везаних за коришћење десне руке износи 25%. Тужилац је трпео и страх јаког, средњег и лаког интензитета. Обављена је рехабилитација у трајању од пет месеци али функција руке није у потпуности враћена. За то време је примао зараду у висини од 65% а поред зараде да је радио имао би девизне дневнице и накнаду по пређеном километру јер је радио као машиновођа и управљао возом за ... до Тужилац је имао бенефицирани стаж па је због боловања изгубио право на четири месеца и девет дана. Вештачењем од стране вештака финансијске струке утврђени су износи материјалне штете које је тужилац претрпео због боловања везано за изгубљену зараду и примљене накнаде за боловање и остварене зараде на име дневница и на име губитка бенефицираног стажа као и трошкове лечења. Тужени Удружење осигуравача Србије као и умешач на страни туженог истакли су приговор застарелости тужиоцевог потраживања у смислу члана 376. и члана 377. ЗОО.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете. При томе је закључио да се не може прихватити приговор застарелости потраживања из разлога што је пресудом Апелационог суда у Београду Кж 1560/2010 од 11.10.2010. године потврђена пресуда Општинског суда у Смедеревској Паланци К 59/09 од 16.10.2009. године. Другостепена пресуда је донета 11.10.2010. године. Међутим, тужилац се благовремено обратио „Монтенегро осигурање“ а.д. Подгорица за наплату материјалне штете за мотор. Понуђено му је вансудско поравнање што је он одбио а тек 24.03.2014. године обавештен је од стране умешача да је одбијен захтев за накнаду материјалне штете. Подношењем тог захтева исти је прекинуо рок застарелости. Осим тога против друготуженог је вођен кривични поступак, исти је осуђен а према одредбама чл. 376. и 377. ЗОО предвиђено је да када је штета проузрокована кривичним делом за кривично гоњење предвиђен је дужи рок застарелости. Захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења. Прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете. Како се тужилац благовремено обратио осигуравајућем друштву у Подгорици за накнаду штете то је дошло до прекида рока застарелости.

У погледу дела тужбеног захтева који се односи на накнаду нематеријалне штете суд је тужбени захтев одбио налазећи да је досуђеним износом исти добио одговарајућу сатисфакцију а одбијен је и део захтева за накнаду материјалне штете везано за уплату Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање налазећи да се о таквом тужбеном захтеву не може одлучивати јер нису пружени докази на основу којих би се извршио обрачун разлике између постојеће и нове пензије као и доприноса те да је достављени извештај од стране РФ ПИО Филијала Ниш са подацима о исплаћеним месечним износима за наведене периоде не представља посебан доказ.

Одлучујући о жалбама тужених другостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован због наступања застарелости потраживања па је потврдио првостепену пресуду везано за одбијајући део а у односу на усвајајући део исту преиначио и одбио тужбени захтев уз установљавање обавезе да тужилац привременом заступнику друготуженог ББ плати трошкове поступка као и туженом Удружењу осигуравача Србије и умешачу на страни тог туженог. Другостепени суд закључује да је потраживање тужиоца застарело из разлога што је према члану 377. ЗОО предвиђено да кад је штета проузрокована кривичним делом а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости. Захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева кад истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења. Прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете. Међутим, у овом случају и поред тога што је друготужени осуђен за извршено

кривично дело настапила је застарелост потраживања накнаде штете. Ово из разлога што је пресуда којом је друготужени осуђен због извршеног кривичног дела постала правноснажна дана 11.10.2010. године. За кривично дело за које је друготужени осуђен предвиђена је казна затвора до четири године. Одредбом члана 103. став 1. тачка 4. КЗ прописано је да се кривично гоњење не може предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године. Како је протекао рок од пет година од дана правноснажности пресуде којом је друготужени оглашен кривим за извршење наведеног кривичног дела јер је тужба у овој правној ствари за накнаду штете поднета дана 12.01.2016. године то се имају применити одредбе чл. 376. и 377. ЗОО. Даље, другостепени суд закључује да је без утицаја чињеница да се тужилац обратио „Монтенегро осигурање“ а.д. Подгорица одштетним захтевом дана 27.11.2007. године а да је тек 26.03.2014. године добио одговор да се његов захтев одбија због застарелости. Стога је првостепена пресуда у усвајајућем делу преиначена и одбијен тужбени захтев тужиоца као неоснован.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд закључио да је у овој правној ствари потраживање тужиоца застарело. Наиме, према одредби члана 103. став 1. тачка 4. Кривичног законика прописано је да се кривично гоњење не може предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године. Друготужени је осуђен за извршено кривично дело - тешко дело против безбедности јавног саобраћаја а за то кривично дело је прописана казна затвора до четири године. Кривична пресуда је постала правноснажна дана 11.10.2010. године – када је потврђена од стране другостепеног суда. Од тог момента тече објективни рок од пет година у коме је тужилац могао да поднесе захтев за накнаду штете. Тужилац је тужбу поднео тек 12.01.2016. године што значи након истека рока од пет година у коме је могао поднети тужбу. Чињеница да се тужилац обратио „Монтенегро осигурање“ а.д. Подгорица одштетним захтевом дана 27.11.2007. године а да је тек 26.03.2014. године добио одговор да се његов захтев одбија због застарелости, није од утицаја за доношење другачије одлуке. Ово из разлога што се прекид застарелости може остварити када се оштећено лице обрати суду или другом државном органу, што у овом случају није учињено. Обраћање директно осигуравачу не доводи до прекида застарелости потраживања. У овом случају примењен је и привилеговани рок застарелости (пет година од дана окончања кривичног поступка), али ни тај рок тужилац није испоштовао, тј. ни у том року од пет година од дана правноснажности пресуде којом је друготужени осуђен за извршено кривично дело, није поднео тужбу ради реализације свог захтева. То што се тужилац обратио „Монтенегро осигурање“ а.д. Подгорица одштетним захтевом дана 27.11.2007. године а да је тек 26.03.2014. године добио одговор да се његов захтев одбија због застарелости, не може утицати на стварање ситуације која доводи до прекида застарелости. Ни остали наводи из ревизије тужиоца нису од таквог значаја да могу довести до другачије одлуке суда.

Правилна је одлука везано за трошкове које је тужени дужан да плати привременом заступнику друготуженог, јер у случају да се не може обезбедити уручење тужбе и установити адреса туженог тада му се поставља привремени заступник а у таквом случају важе правила „*kautio iudicatum solvi*“ тј. мора се уплатити предујам трошкова за привременог заступника а у случају успеха у спору тужилац тј. лице које је извршило предујм тих трошкова има право да исте регресира од стране лица против кога је вођен поступак и које је изгубило парницу.

Имајући у виду напред изнетог, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић